

॥ ३ ॥ ४ ॥ मयाप्रलब्धो ब्रह्मर्षिर्नारद इति पाठांतरं ॥ ५ ॥ तत्र काले ॥ ६ ॥ ७ ॥ लघुः गुरुत्वरहितः ॥ ८ ॥ दावविवर्जितं वक्रिहीनं ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ दशेत्युक्तेऽदशात् आज्ञाविनानागोनवशतीति

माभैरिति नलश्रोक्ता मध्यमग्रेः प्रविश्यतं ॥ ददर्शनागराजानं शयानं कुंडलीकृतं ॥ ३ ॥ सनागः प्रांजलिर्भूत्वा विपमानो नलंतदा ॥ उवाच मां विद्धि राजन्नागं कर्कोटकं नृप ॥ ४ ॥ मया प्रलब्धो महर्षिर्नारदः सुमहातपाः ॥ तेन मन्युपरीतेन शोस्मि मनुजाधिप ॥ ५ ॥ तिष्ठत्वं स्यादवयवदेवनलः क्वचित् ॥ इतो नेताहित त्रत्वं शापान्मोक्ष्यसि मत्कृतात् ॥ ६ ॥ तस्य शापान्न शक्तोऽस्मि पदाद्विचलितुं पदं ॥ उपदेक्ष्यामि ते श्रेयस्नातुमर्हति मां भवान् ॥ ७ ॥ सखाचते भविष्यामि मत्समो नास्ति पन्नगः ॥ लघुश्च ते भविष्यामि शीघ्रमादाय गच्छ मां ॥ ८ ॥ एवमुक्त्वा सनागेन्द्रो बभूवां गुप्सुमात्रकः ॥ तंगृहीत्वानलः प्रायाद्देशं दावविवर्जितं ॥ ९ ॥ आकाशदेशमासाद्य विमुक्तं कृष्णवर्मना ॥ उत्सृष्टुकामं तं नागः पुनः कर्कोटको ब्रवीत् ॥ १० ॥ पदानि गणयन् गच्छ स्वातिनैष धकानि चित् ॥ तत्र ते हं महाबाहो श्रेयो धास्यामि यत्परं ॥ ११ ॥ ततः संख्यातुमारब्धमदशदशमे पदे ॥ तस्य दष्टस्य तद्रूपं क्षिप्रमंतरधीयत ॥ १२ ॥ सदृष्ट्वा विस्मितस्तस्यावात्मानं विकृतं नलः ॥ स्वरूपधारिणं नागं ददर्श समहीपतिः ॥ १३ ॥ ततः कर्कोटको नागः सांत्वयन्नलमब्रवीत् ॥ मया ते तर्हितं रूपं नत्वा विद्युर्जना इति ॥ १४ ॥ यत्कृते चास्मि निकृतो दुःखेन महतानलः ॥ विषेण समदीयेन त्वयि दुःखं निवत्स्यति ॥ १५ ॥ विषेण संवृते गत्रैर्यावत्त्वा न विमोक्ष्यति ॥ तावत्त्वयि महाराज दुःखं वै स निवत्स्यति ॥ १६ ॥ अनागा येन निकृतस्त्वमनर्हो जनाधिप ॥ क्रोधादसूययित्वा तं रक्षामे भवतः कृता ॥ १७ ॥ न ते भयं न रव्याघ्रदंष्ट्रिभ्यः शत्रुतोऽपि वा ॥ ब्रह्मविद्भ्यश्च भवितामप्रसादान्नराधिप ॥ १८ ॥ राजन् विष निमित्ताचन ते पीडा भविष्यति ॥ संग्रामेषु च राजेंद्र शश्वज्जयमवाप्स्यसि ॥ १९ ॥ गच्छ राजन् नितः सूतो बाहुको ह मिति ब्रुवन् ॥ समीपं नृप तु पर्णस्य सहिचैवाक्षनैः पुनः ॥ २० ॥ अयोध्यां न गरीरम्यामद्य वै निषधेश्वर ॥ स तेऽक्षहृदयं दातारजा श्वहृदये न वै ॥ २१ ॥ इक्ष्वाकु कुलजः श्रीमान्मित्रं चैव भविष्यति ॥ भविष्यसि यदाऽक्षज्ञः श्रेयसायोक्ष्यसे तदा ॥ २२ ॥ सममेष्यसि दारैस्त्वं मास्म शोके मनः कृथाः ॥ राज्येन तनयाभ्यां च सत्यमेतद्वीमिति ॥ २३ ॥ स्वरूपं च यदाद्रष्टुमिच्छेथास्त्वं नराधिप ॥ संस्मर्त्तव्यस्तदा ते हं वासश्चेदं निवासयेः ॥ २४ ॥

भावः ॥ १२ ॥ १३ ॥ यत्कृते इति सः कलिः एतेन योयच्छरीरे प्रविशति तेन शरीरेण सुखं दुःखं चैतद्ब्रह्मवैशादौ इदं दमयं त्यादत्तस्य शापस्य फलं कलिर्भुंक्ते इति भावः १५ ॥ १६ ॥ अनागाः निरपराधः निकृतः वंचितः मेमया ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ अक्षहृदयं द्यूते जयावहं अश्वहृदयेन विद्यया विद्यां परिवर्त्तयेदित्यर्थः ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ निवासयेः परिधेहि ॥ २४ ॥